

Tízezer nő dolgozik a háborus Szegeden.

(Saját tudósítónktól.) A háboru három éve alatt — jó lélekkel megállapíthatjuk — minden lehetséges munkateret elfoglaltak a nők. Ma már nem ütődünk meg a női mozdonyíutók láttán s szinte csudálkozunk, ha néhanap a villamoson nem női kalauzokat látunk. Hordár, utcaseprő, jogász és szántóvető-paraszt, mind kitelik a nőkből s most már Szegeden az irodaszolgákat is nőkből verbuválják a városházára.

Különösebb aktualitást éppen ez az ütérdődítés ad az alábbi cikknek, amely azt igyekszik megállapítani, hogy mennyi jelenleg a kenyérkereső nők száma a békeévekhez viszonyítva Szegeden. Minden fölösleges bevezetés helyett megállapíthatjuk, hogy az emelkedés az egész vonalon, különösen az irodai alkalmazásoknál 4—500 százalékos, de vannak magánvállalatok, ahol a 6—700 százalékot is eléri.

Természetes, hogy a kenyérkereső nők számát számszerűleg pontosan megállapítani nem lehet, sőt még hozzávetőlegesen is csak alig, de az alábbiak élénken dokumentálják mégis, hogy milyen hatalmas mértékben pótolják a nők a harctéren levő férfiakat.

A városházán a háboru előtt 12 női alkalmazott volt. Hogy a férfiak hadbavonultak, pótolni kellett őket és legkönnyebb volt a pótlás természetesen nők után, akikből így már mintegy ötven dolgozik a városházán. Nem számítottuk ide a közlelélmézési hivatalnak tízennégy női alkalmazottját, akik szintén háborus munkaerők — háborus üzemhez.

Érdeklődtünk az üzletvezetőségen, törvényeszen és más olyan helveken, ahol nem jelentik be az alkalmazottakat a munkásbiztosító pénztárnál. Az eredmény: körülbelül száz női alkalmazott a háboru előtti hússzal szemben.

Nagyon érdekes a vasuti központi leszámoló hivataltól nyert értesülésünk. E szerint a háboru előtt 31 női alkalmazottia volt a leszámolóhivatalnak, most pedig van 95. A magánvállalatok természetesen szintén női

munkaerőket alkalmaztak minden lehetséges helyre, hiszen férfierőket nem kaphatnak. Ezekre vonatkozik a szegedi kerületi munkásbiztosító pénztár információja, amely szerint 1914 július 31-én, tehát közvetlenül a háboru kitörését megelőzőleg a pénztár kötelekébe felvett női alkalmazottak száma 2788 volt. Jelenleg a bejelentett női alkalmazottak száma 4055.

Természetesen ezzel még nem merült ki a női munkaerők száma. Hiszen ha ma, a háboru negyedik esztendejében belépünk egy kisebb kereskedésbe, ipari műhelybe, mindenütt nő fogad bennünket. A legtöbb iparos és kereskedő üzletét a felesége, vagy más női hozzátartozója viszi tovább. Hogy ezek a nők mit szenvednek és mit állnak ki a nem nekik való teher súlya alatt, arról fölösleges sok szót vesztegetni.

Az iparos asszonyok teliesen ki vannak szolgáltatva alkalmazottaiknak. Ez az állapot ma általános jelenség ott is, ahol férfi az ur, elképzelhető, mik történnek ott, ahol egy laikus asszony a gazda. Próbáljon szólni a nő, az alkalmazott azonnal távozással fenyegetőzik. Mindent tenni köteles az iparos üzletvivő felesége. Legtöbb helyen inasok dolgoznak és azoknak vásottságát munkaadónőjükkel szemben felesleges smertetni. Pénzeket zsebelnek el, megszökődösnek és az asszony nem kér eljárást ellenük. Örül, ha visszajönnek, mert nem kapnak munkaerőt. Az is súlyosbitja a helyzetüket, hogy a faluról szegődített tanoncokat a szülők hazaviszik, mert otthon a gazdaságban van szükség rájuk.

A kereskedőknél és iparosoknál ma fennálló helyzetet és a kereskedelmi és kisipari üzemek számát számításba véve a kenyérkereső nők számát Szegeden a háboru negyedik esztendejében legalább tízezerre tehetjük. Háboru előtt ezzel szemben alig volt a dolgozó nők száma 3000. És még egyet: a nők, ha nem gorombák — mert ezt jól eltanulták férfi-elődjeiktől, — többé-kevésbé megelégedésre dolgoznak.

kapiák a fogyasztók, megígérte továbbá, hogy nagy ekszportot fog teremteni és ezzel sok külföldi pénz jön majd Magyarországra és ezzel a valutánk nem jutott volna a mai sainálatos állapotba. Nyugodt lélekkel mondhatja, hogy a Haditermény ígéretei közül egyet se váltott be. Minthogy a Haditermény a közérdek szempontjának nem tudott megfelelni, hanem rideg üzleti szempontból a paprika átvételét hosszú ideig halogatta és így a termés háromnegyed része csempész-kezekre került. Nem tudta a katonaság igényét sem kielégíteni és a közfogyasztástól is elvonta a paprikát.

Épen ezen indokokból kéri a kormányt, hogy vegye el az árusítást a Haditermény kezéből, annyival is inkább, mert a Haditermény idézte elő paprikakivitelünk megszűnését és ezzel valutánk megrosszabbodását. Kéri a zárlat feloldását és a szabad forgalom visszaállítását. Szerinte ha ez megtörténik, az országnak milliókra menő haszna lesz amélt, hogy a kátráságot is busásan elláthatják. A háboru előtti 30 millió ekszportot most száz millióra lehet felemelni.

Mezőssy Béla földművelési miniszter nyomban válaszolt dr. Kószó István felszólalására.

— A magyar kormány — mondotta a miniszter — tudatában van annak a közgazdasági érdeknek, hogy ugy valutáris, mint egyéb okokból is fokozni kell a paprikakivitelét. Semmi akadályja sincs annak, hogy a szegedi termelők kívánságai egy értekezlet keretében meghallgattassanak és a termelési költségek arányában az eddigi makszimális árak esetleg emellessnek. A paprika teljesen szabad forgalmát azonban sajnálatára kildításba nem helyezheti, még pedig, azért, mert a paprika háromnegyed része így is csempész-kezekbe került, makszimálás nélkül ez még magasabb mértékben előfordulhatna. Azon állítás, hogy a Haditerményt rideg üzleti érdek vezeti, nem felel meg a valóságnak. A Haditermény kizárólag állami vállalat és a nyereség, amelyet elér, nem az illető vállalat nyeresége, hanem fontos birtokpolitikai célok szolgálatába állítatik.

A közlelélmézési és kereskedelmi miniszterek nevében is azt az ígéretet teheti, hogy a legsürgősebben intézkedni fognak, hogy ezek a szakkérdések egy anket keretében megvitatassanak és hogy a jogos igények kielégíttessenek. Kéri válaszában tudomásulvételét.

Kószó és a Ház a választ tudomásulveszi. Az ülés ezután félőtkor véget ért.

Internálták a Deutsche Bank londoni képviselőjét.

Berlin, október 19. Kohn Frigyes, a Deutsche Bank volt londoni képviselőjét és Seebach Györgyöt, az intézet egykori londoni tisztviselőjét, kedden Newyorkban tartóztatták és mint veszedelmes idegeneket internálták. A két német banktisztviselő annakidején Amerikába ment Londonból, hogy elkerüljék az internálást. Newyorkban hivatali állást töltöttek be egész a legutóbbi időkg.

Dr. Kószó István interpellációja a Házban a paprikaforgalom szabaddá tételéért

— Mezőssy miniszter válaszában új ármakszimálást ígért. —

(Saját tudósítónktól.) A képviselőház pénteken délután 3 órakor Szász Károly elnöklésével ülést tartott. Az elnök jelentette, hogy dr. Kószó István képviselő sürgős interpellációra kért és kapott engedélyt, a szegedi paprikatermelők, kiscgazdák, feldolgozók, molnárok, kereskedők gazdasági válsága, illetve a paprika szabad forgalmának helyreállítása és a makszimálás mellőzése tárgyában a kivitelre kerülő paprikatermésnél.

Münnich Kálmán előadó beteriesztette a pénzügyi bizottság jelentését az indemnitásról, a horvát pénzügyi egyezmény meghosszabbításáról és a tisztviselők háborus segélyéről szóló javaslatokat. Az elnök indítványára kimondották a sürgősséget. A Ház a javaslatokat nyolc órás ülésen fogja tárgyalni. Szombaton az indemnitásról szóló javaslat kerül tárgyalás alá.

Napirend után dr. Kószó István szegedi képviselő terjesztette elő sürgős interpellációját.

— Mikor valutánk a külföldön olyan sajnálatosan lehanyatlott, — mondotta, — ennek emelésére el kell követnünk mindent. Szegeden, mint a paprikatermelés központ-

jában azt láttam, hogy a paprika forgalomba hozása teljesen meg van akadályozva. Azt látom, hogy 10—15.000 ember az egzisztenciájától el van ütve. Szeged területén körülbelül 10.000 hold paprikatermés van, amelynek értékesítése a mai viszonyok között teljesen lehetetlenség.

Azt fejtegette ezután, hogy a paprikatermelés jövője annyira meg van bénítva, hogy elfogja az aggodalom amiatt, mert Szeged város területén okvetlenül gazdasági visszaesés fog bekövetkezni, amit minden körülmények között meg kell akadályozni a törvényhozásnak. Több, mint 30 millió márka bevétele volt Szegednek a paprikából és jelentékenyen magasabb jövedelem lehetne mostan, ha a paprikatermés felett szabadon rendelkezhetnének. A kormány támogatását kéri, hogy a bajon segíteni lehessen.

A Haditermény r. t.-nek az előbbeni kormány egyedáruságot biztosított a paprikatermelésre nézve. Azonban ez nem vált be azért, mert a Haditermény megígérte, hogy a katonaságot ellátja a szükséges mennyiségű paprikával, megígérte, hogy a közfogyasztás céljaira szükséges paprikát olcsón